

paa de ubebyggede Lodder og paa de mindre Jordbrug, der ere vorede op til 2 Edr. Hartkorn og derover osv.

Formanden: Der har oftere under disse Dages Forhandlinger været Tale om et enkelt Tilfælde i Sydsjælland og et andet i Sjælland, der skulde staa i særlig Forbindelse med det almindelige Spørgsmaal om Gaardparcellers Fæstepligt, og der er med Hensyn til disse to enkelte Tilfælde faldet Ytringer om, at de skulde være at anse som Lovovertrædelser eller Misbrug af en de Paagældende tilkommende Raadighed. Da der nu selvfølgelig ikke her i Landstinget kan sælges Dom over uoplyste Forhold eller fraværende Personer, tror jeg at burde gjøre opmærksom paa, at om end enkelte ærede Medlemmer ad privat Veie maatte kjende noget nærmere til disse Tilfælde, saa kjender dog Landstinget som saadant eller Landstingets Forhandlinger som saadanne Intet til disse Tilfælde i deres nærmere Omstændigheder.

Det 11te kongevalgte Medlem har Ordet for en kort Bemærkning.

Carlson: Jeg kunde maaske begynde med at takke den ærede Ordfører for den for mig vistnok smigrende Maade, hvorpaa han i Begyndelsen omtalte mit Foredrag igaar. Jeg tilføjer, at hvad der næsten har givet mig ret gode Tanker derom, er dog egentlig Beskaffenheden af de Indvendinger, som den ærede Ordfører fremkom med, thi der var virkelig ikke en eneste af dem, som jeg kunde erkjende havde noget virkelig Vægt. Jeg skulde med største Fornøjelse have erkjendt dette, hvis det havde været mig muligt, men det var end ogsaa nogle af dem, som jeg maatte anse for hans behagelige Spøg. For det Første bemærkede den ærede Ordfører om min skitserede retshistoriske Fremstilling — thi Andet var den dog ikke knap endda det —, at jeg begyndte fra et for tidligt Tidspunkt; men det var jo den ærede Ordfører selv, som begyndte fra Arilds Tid. At jeg nu i Dag saar at vide, at den ærede Ordførers Arilds Tid begynder 1681, det takker jeg for, og det er en Oplysning, som jeg herefter skal benytte imod ham, men det kunde jeg virkelig ikke forudsæ,

da jeg læste den ærede Ordførers Betænkning. — Den ærede Ordfører udbredte sig over, at jeg havde bragt en Bestemmelse i Lovens 2—22—3 om Bondejords Henlæggelse til Aulsgaarde eller Aulsgaardes Dannelse af Bondejord ind i Diskussionen, men den Brug, som han troede, jeg havde gjort deraf, beror paa en fuldstændig Misforstaaelse. Jeg har aldrig sagt eller troet, at Godseierne nu have den Omdelingsret, som der var omtalt i Loven, men det var i den Sammenhæng, at jeg fandt det fornødent at give den ærede Ordfører en Forestilling om, hvilken Omdelingsret Godseierne havde paa Lovens Tid, at jeg nævnedes Lovens 2—22—3. Naar jeg citerede vedkommende Bestemmelse i Loven, var det for at vise den ærede Ordfører, at det var fællagtigt, naar han troede, at Ufriheden var til fra Arilds Tid, og at al den Brugsret, som Godseierne nu have, var indrømmet dem ved bestemte positive Love, og ikke Lovninger af en større ældre Omdelingsret. Det var i dette Sammenhæng, at jeg fremførte de vedkommende Bestemmelser, saa at den ærede Ordfører ikke havde behovet at stræmme mig bort fra min formentlige Bildfarelse ved at omtale, at det ifølge Loven var en Forbrydelse, naar man nu vilde gjøre det, som man kunde paa Danske Lovs Tid. — I Dvrigt skal jeg bemærke, at der i den lange Række af indskrænkende Bestemmelser i Godseiernes Dispositionsret, som findes i de mange forskellige Forordninger, Reskripter osv., som den ærede Ordfører er saa vel bevandret i, at han ikke kan se Skoven for lutter Træer, ligger et fuldstændigt Bevis for, at, hver Gang en Indskrænkning er fæet, har der været en Frihed at indskrænke. Naar han saa vil lægge Alt det sammen, som indeholdes i Indskrænkningerne, saa vil han se, at man har begyndt med en betydelig Frihed. Det er naturligvis ikke min Mening nu at opholde det ærede Thing med en indgaaende Undersøgelse, men hvis den ærede Ordfører ønsker det, saa er jeg villig til, ved 3die Behandling at gaa ind paa disse Undersøgelser og at begynde fra hans Arilds Tid 1681. — Jeg skal dernæst bemærke, at den ærede Ordfører bekyldte mig for for lutter Oldtidsbetragtninger at have